



ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΜΑΚΡΗ

Μονόδρομος η εκμηχάνιση της γεωργίας

Πρέπει να υπάρξουν κίνητρα για ένα ευέλικτο – ρεαλιστικό πρόγραμμα αντικατάστασης γερασμένων μηχανημάτων

α κόμη και με τρακτέρ ηλικίας άνω των 40 (!) ετών, ο αγροτικός τομέας στην Ελλάδα καλείται να κερδίσει (;) το στοίχημα της ανταγωνιστικότητας και να ανταποκριθεί στις υψηλές απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής.

«Αντί να μειώνεται η απόσταση από το ευρωπαϊκό μέσο επίπεδο εκμηχάνισης, αυξάνεται. Σύμφωνα με τα στοιχεία του συνδέσμου μας, η μέση ηλικία ελκυστήρων στην Ελλάδα αγγίζει πλέον τα 25 έτη. Και αυτός ο δείκτης συνεχώς επιδεινώνεται», δηλώνει στο «Α» ο

πρόεδρος του Συνδέσμου Εισαγωγέων Αντιπροσώπων Μηχανημάτων (ΣΕΑΜ) Σάββας Μπαλουκτοής.

Κατά τον κ. Σ. Μπαλουκτοή, «η χρησιμοποίηση τεχνολογικώς ξεπερασμένων τρακτέρ και γενικότερα μηχανημάτων από τους Έλληνες αγρότες έχει ως αποτέλεσμα την οικονομική τους επιβάρυνση, αφού τα εν λόγω μηχανήματα έχουν χαμηλή απόδοση, μεγάλη κατανάλωση καυσίμων και χρειάζονται συχνά συντήρηση και επισκευές».

«Αντίθετα», προσθέτει, «όπως προκύπτει και από τη μελέτη του ΙΟΒΕ με τίτλο “Αγροτικά Μηχανήματα και Ανταγωνιστικότητα του Πρωτογενούς Τομέα” (Μάρτιος 2011), ενδεχόμενη αντικατάσταση παλαιού εξοπλισμού με σύγχρονο μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση του καθαρού εισοδήματος μέχρι και κατά 20%. Και αυτό διότι οι κατασκευαστές βελτιώνουν συνεχώς την απόδοση των μηχανημάτων, ικανοποιώντας την ανάγκη για περισσότερη και καλύτερη ποιότητα παραγωγή, προσφέρουν καλύτερους κινητήρες με μειωμένη κατανάλωση καυσίμου και μηδενικούς ρύπους, εξελιγμένου τύπου παρελκόμενα πολλαπλών εργασιών με ένα πέρασμα και όλα αυτά με στόχο τη μείωση του κόστους παραγωγής».

Σύμφωνα με τον κ. Σ. Μπαλουκτσή, με δεδομένο ότι ο συνολικός στόλος των τρακτέρ σε λειτουργία είναι γύρω στις 180.000, τότε ένα ελάχιστο ποσοστό αντικατάστασης 2% ετησίως σημαίνει 3.600 ελκυστήρες. «Είμαστε πολύ μακριά από αυτό το νούμερο και, όταν η αγορά, ακόμη και με την υλοποίηση επιδοτούμενων προγραμμάτων, είναι στο 1/3 αυτού που θεωρούμε ελάχιστο αναγκαίο μέγεθος, τότε τα πράγματα είναι πολύ δύσκολα. Φυσικά ανάλογη είναι η εικόνα και στα γεωργικά παρελκόμενα», σημειώνει χωρίς να παραλείψει να αναδείξει και τις παρενέργειες που αντιμετωπίζουν οι εταιρείες του χώρου κατά το τελευταίο έτη λόγω των capital controls.

Σχέδια βελτίωσης

«Αν δεν υπάρχουν κίνητρα, αν δεν “τρέξει” ένα ρεαλιστικό και ευέλικτο πρόγραμμα απόσυρσης-αντικατάστασης γερασμένων μηχανημάτων, δεν θα δούμε αναστροφή του δείκτη εκμχάνισης προς το βέλτιστο», επισημαίνει ο κ. Σάββας Μπαλουκτσή, επαναφέροντας την πρόταση του ΙΟΒΕ για πρόγραμμα ανανέωσης του στόλου των γεωργικών μηχανημάτων, με την καθιέρωση ενός συμβολικού τέλους κυκλοφορίας. «Με τον τρόπο αυτό -όπως εξηγήσαμε- αφενός δημιουργείται ένα δημοσιονομικά ουδέτερο ταμείο που θα χρηματοδοτεί την ανανέωση του στόλου, ενώ αυτόματα δημιουργείται ένα πραγματικό και αξιόπιστο μητρώο γεωργικών μηχανημάτων».

Βεβαίως, στην αγορά αγροτικών



Η κρίση συρρίκνωσε κατά 60-70% την αγορά αγροτικών μηχανημάτων

Κατά 60-70% συρρικνώθηκε η αγορά αγροτικών μηχανημάτων στη διάρκεια της κρίσης την τελευταία 5ετία. Αυτό, άηλωστε, φαίνεται και από τα στοιχεία της αγοράς:

Την τελευταία 5ετία 2011-2015, το μέσο ετήσιο μέγεθος αγοράς ήταν 1.204 τρακτέρ, όταν την αμέσως προηγούμενη 5ετία, 2006-2010, το μέσο ετήσιο μέγεθος ήταν 2.880 τρακτέρ, ενώ το μέσο ετήσιο μέγεθος της 10ετίας του '90 ήταν 4.400 τρακτέρ.

Ο συνολικός κύκλος εργασιών στα συρρικνωμένα σημερινά επίπεδα εκτιμάται στα 300 εκατ. ευρώ, ενώ σε άλλα 100 εκατ. ευρώ εκτιμάται ο τζίρος του δικτύου αντιπροσώπων.

Αποτέλεσμα της κρίσης ήταν η σημαντική μείωση του απασχολούμενου προσωπικού, που υπολογίζεται στο 50%, ενώ υπήρξαν και περιπτώσεις μειωμένης απασχόλησης, διαθεσιμότητας αήλικα και μείωσης των αμοιβών που συνδέονται με τις πωλήσεις. Δεν παρατηρήθηκαν, πάντως, φαινόμενα πτώχευσης επώνυμων εταιρειών.

Το προσωπικό στις επιχειρήσεις του κλάδου υπολογίζεται στα 1.000 άτομα, ενώ άλλοι τόσοι υπολογίζεται ότι απασχολούνται στο δίκτυο τοπικών αντιπροσώπων.

↑ «Ο ΣΕΑΜ είναι ριζικά αντίθετος σε κάθε φαινόμενο υπερτιμολόγησης, διότι πολύ απλά κάθε ευρώ που παίρνει κάποιος αγρότης παραπάνω από αυτά που δικαιούται το στερεί από κάποιον άλλο, που πιθανόν να ήταν δικαιούχος και εν δυνάμει επενδυτής».

μηχανημάτων προσβλέπουν στο καινούργιο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-20 και ειδικότερα στο μέτρο για τα σχέδια βελτίωσης, μέσω του οποίου επιδοτείται ο εκσυγχρονισμός των αγροτικών εκμεταλλεύσεων.

Ο πρόεδρος του ΣΕΑΜ αποδίδει σε «παράνοση» να ταυτίζεται η έννοια της εκμχάνισης μόνο με τους ελκυστήρες. «Δεν είναι έτσι», ξεκαθαρίζει και εξηγεί: «Εκμχάνιση είναι η εφαρμογή των τεχνολογικών εξελίξεων από την προετοιμασία του χωραφιού μέχρι τη συσκευασία και την τυποποίηση του αγροτικού προϊόντος και βεβαίως και όλες οι φάσεις της παραγωγής, από τη σπορά και την άρδευση μέχρι τη φυτοπροστασία και τη συγκομιδή. Και, φυσικά, κορυφαίο επίπεδο εκμχάνισης είναι η γεωργία ακριβείας.

Συνεπώς, ο ΣΕΑΜ στηρίζει τη συνολική ανάπτυξη της εκμχάνισης, είτε αυτή αναφέρεται σε έναν σύγχρονο ελκυστήρα, είτε σε ένα σύγχρονο σύστημα άρδευσης,

είτε στη σύγχρονη μηχανοργάνωση μιας αγροτικής εκμετάλλευσης είτε σε ένα σύγχρονο και πλήρες σύστημα πλοήγησης για εφαρμογές γεωργίας ακριβείας. Όλα τα παραπάνω έχουν αντίκτυπο στον όγκο και στο κόστος παραγωγής, στην τελική τιμή των προϊόντων και κατ' επέκταση στο καθαρό εισόδημα του αγρότη. Επομένως, όχι μόνο στηρίζουμε την εκμχάνιση της γεωργίας σε όλες τις φάσεις της, αλλά και τη θεωρούμε μονόδρομο στη διαμόρφωση του επιπέδου του εκσυγχρονισμού και της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας».

Προτάσεις

Για να είναι περισσότερο αποτελεσματικό και αξιόπιστο αλλά και με μεγαλύτερη απορροφητικότητα το νέο ΠΑΑ 2014-20, ο κ. Σάββας Μπαλουκτσή καταθέτει τις εξής προτάσεις του ΣΕΑΜ:

- «Να υπάρχει συνέπεια και αξιοπιστία στα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης. Τόσο οι επεν- ➔

δυτές όσο και η αγορά να κάνουν εγκαίρως και σωστά τον προγραμματισμό τους. Είναι προτιμότερο εξ αρχής να δηλωθούν οι ρεαλιστικές ημερομηνίες, ακόμη και αν προβλέπουν καθυστερήσεις 2 και 3 ετών, παρά να ακούμε ανεύθυνες και ανέφικτες υποσχέσεις.

- Καλό είναι το πρόγραμμα να είναι ανοιχτό και κυλιόμενο και μέχρις εξαντλήσεως του προϋπολογισμού. Έτσι θα αποφευχθεί η συγκέντρωση μεγάλου και δύσκολα διαχειρίσιμου αριθμού υποψήφιων επενδυτών, που θα δημιουργήσει πρόβλημα στην ούτως ή άλλως περιορισμένη στελέκωση του υπουργείου και των περιφερειών. Αν δεν μπορεί να είναι ανοιχτό το πρόγραμμα, τότε να έχουμε μικρές και περισσότερες της μιας προκήρυξεις, που θα υλοποιούνται γρήγορα και εύκολα. Η χρονική διάρκεια από την προκήρυξη του προγράμματος μέχρι την έκδοση των εγκρίσεων δεν πρέπει να ξεπερνά τους 12 μήνες.

- Θα πρέπει κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης των φακέλων και πριν από την έκδοση των εγκρίσεων, να γίνεται στοιχειώδης αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του επενδυτή. Είναι γνωστό σε όλους ότι είναι αδύνατον να γίνεται υλοποίηση του επενδυτικού προγράμματος με 100% χρηματοδότηση από τον επενδυτή. Χρειάζεται χρηματοδότηση είτε από το τραπεζικό σύστημα είτε από κάποιο ειδικό ταμείο, όπως το Ταμείο Αγροτικής Επιχειρηματικότητας.

- Θα βοηθήσει πάρα πολύ ο εξ αρχής ορισμός ως επιλέξιμη ημερομηνίας της 1/1/2014, που είναι η τυπική ημερομηνία έναρξης του προγράμματος. Έτσι, δεν θα καταστεί η αγορά δέσμια των χρονοδιαγραμμάτων του προγράμματος και θα λειτουργήσει ανεπηρέαστη από το πότε θα γίνει η προκήρυξη.

- Θα πρέπει να αλλάξει ο τρόπος υπολογισμού της επιδότησης και να αποσυνδεθεί από την αξία του τιμολογίου αγοράς.

Ο κλάδος υπέστη μεγάλη ταλαιπωρία και αντιμετώπισε πολλά εκβιαστικά διλήμματα για υπερτιμολογήσεις μηχανημάτων. Αυτό πρέπει να σταματήσει.

Ο ΣΕΑΜ είναι ριζικά αντίθετος σε κάθε φαινόμενο υπερτιμολόγησης, διότι πολύ απλά κάθε ευρώ που παίρνει κάποιος αγρότης παραπάνω από αυτά που δικαιούται το στερεί από κάποιον άλλο, που πιθανόν να ήταν δικαιούχος και εν δυνάμει επενδυτής»

Από τους 180.000 γεωργικούς ελκυστήρες (τρακτέρ) που υπάρχουν σήμερα στην Ελλάδα το:



Φορολογικά κίνητρα για επενδύσεις

Αύξηση των επενδύσεων στη γεωργία, καθώς θα συμφέρει τους αγρότες να αξιοποιήσουν τα φορολογικά κίνητρα προς τούτο, προβλέπει ο κ. Σάββας Μπαλουκτσής, ο οποίος δηλώνει ότι: «Η φορολόγηση των αγροτών θα πρέπει να διέπεται από ένα δίκαιο σύστημα που θα λαμβάνει υπόψη τα πραγματικά δεδομένα αυτού του κλάδου, όχι μόνο τα οικονομικά, αλλά και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες δραστηριοποιείται, και ο αγρότης να καταβάλλει την συνεισφορά του στην πολιτεία από το πλεόνασμά του και όχι από το υστέρημά του. Αν γίνει αυτό, τότε όχι μόνο δεν θα επηρεαστούν αρνητικά οι επενδύσεις στη γεωργία, αλλά θα αυξηθούν κιόλας, διότι κάθε φορολογικό σύστημα προβλέπει και φορολογικά κίνητρα για επενδύσεις, κάτι που μέχρι σήμερα δεν ισχύει για τους αγρότες. Συνεπώς, σε μια καλή χρονιά που ο αγρότης θα έχει αυξημένα έσοδα, θα προτιμά να επενδύσει σε ανανέωση του εξοπλισμού του και άρα σε βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς του, προκειμένου να έχει φορολογικές απαλλαγές».



↑ Ο ΣΕΑΜ στηρίζει τη συνολική ανάπτυξη της εκμχάνισης, είτε αυτή αναφέρεται σε έναν σύγχρονο ελκυστήρα, είτε σε ένα σύγχρονο σύστημα άρδευσης, είτε στη σύγχρονη μηχανοργάνωση μιας αγροτικής εκμετάλλευσης, είτε σε ένα σύγχρονο και πλήρες σύστημα πλοήγησης για εφαρμογές γεωργίας ακριβείας.

Στην Ελλάδα αντιστοιχεί

0,5

ελκυστήρας ανά γεωργική εκμετάλλευση

Στην Ιταλία

2,0

Στην Ισπανία

1,9

Στην Πορτογαλία

2,1

Στη Σλοβενία

3,7

↑ Τα στοιχεία προέρχονται από τη μελέτη που εκπόνησε το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) με τον τίτλο «Αγροτικά Μηχανήματα και Ανταγωνιστικότητα του Πρωτογενούς Τομέα» (Μάρτιος 2011).

2014-2020

Πώς να κερδίσετε

από το νέο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

Εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το ελληνικό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 για την αξιοποίηση περίπου 6 δισεκατομμυρίων ευρώ, με κύριους στόχους την ενίσχυση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και της ανταγωνιστικότητας, τη διατήρηση και την ενίσχυση των οικοσυστημάτων και την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές. Στην ανάλυση του προγράμματος διαπιστώνονται για πολλοστή φορά διαρθρωτικά προβλήματα όπως ο μικρός και κατακερματισμένος κλήρος, ο υψηλός μέσος όρος ηλικίας και το σχετικά χαμηλό βιοτικό επίπεδο των γεωργών, η έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού και η αναγκαιότητα κατάρτισης των απασχολούμενων στον αγροδιατροφικό τομέα. Αναμένεται ότι μέσω της εφαρμογής του νέου ΠΑΑ:

α) 6.300 γεωργικές εκμεταλλεύσεις θα λάβουν στήριξη για επενδύσεις αναδιάρθρωσης ή εκσυγχρονισμού,

β) 23.900 νέοι γεωργοί θα λάβουν ενισχύσεις για πρώτη εγκατάσταση,

γ) περίπου 8.300 γεωργικές εκμεταλλεύσεις θα λάβουν στήριξη για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των πρωτογενών παραγωγών (συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και ομάδες/οργανώσεις παραγωγών) και

δ) 600 επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα θα λάβουν στήριξη για επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας. Παρακάτω θα προσπαθήσουμε να απλοποιήσουμε τις έννοιες των μέτρων του νέου ΠΑΑ και να αναδείξουμε τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται σε κάθε ένα από αυτά σε μία περιεκτική σύνοψη.

«Επιστροφή στα θρανία»:

Δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης

→ Στόχος του μέτρου είναι η «επιμόρφωση» και «πρακτική εκπαίδευση» των απασχολούμενων στους τομείς της γεωργίας και των τροφίμων. Προτεραιότητα θα δοθεί στους νέους γεωργούς, ενώ κατά την περίοδο 2014-2020 επιτρέπεται η συμμετοχή σε διαφορετικά προγράμματα κατάρτισης έως δύο φορές, πέραν των

υποχρεωτικών για τη συμμετοχή σε άλλα μέτρα κατάρτισεων. Οι εκπαιδευτικές τεχνικές, που θα χρησιμοποιηθούν δεν αφορούν μόνο στα κλασικά προγράμματα κατάρτισης αλλά και σε τεχνικές που αναπτύσσουν την ενεργητική συμμετοχή, όπως εργαστήρια, ομάδες συζήτησης, πρακτικές εργασίες, επιδείξεις και επισκέψεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Το μέτρο σε:

→ **Υποχρεωτικά προγράμματα** κατάρτισης και επιμόρφωσης 90-150 ωρών για τους «νέους αγρότες» και για τους δικαιούχους ενίσχυσης μικρών εκμεταλλεύσεων, με θέματα όπως η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ), η κλιματική αλλαγή, οι ορθές γεωργικές πρακτικές, η χρηματοοικονομική διαχείριση των εκμεταλλεύσεων, καθώς και η μεταποίηση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων.

→ **Προγράμματα κατάρτισης** 45-150 ωρών και για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των μέτρων του ΠΑΑ, δικαιούχων που εντάσσονται στα νέα μέτρα των συστημάτων ποιότητας, των επενδύσεων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, των ομάδων παραγωγών, της βιολογικής γεωργίας, των γεωργοπεριβαλλοντικών, καθώς και της μεταποίησης και εμπορίας. Στα προγράμματα μπορούν να συμμετέχουν κάτοχοι γεωργικών εκμεταλλεύσεων ή/και γεωργικοί εργάτες και εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις μεταποίησης γεωργικών προϊόντων.

→ **Επιτόπου επιδείξεις** με στόχο την αξιοποίηση των συγχρόνων μεθόδων παραγωγής, της καινοτομίας και της χρήσης νέων τεχνολογιών, αλλά και δράσεις ενημέρωσης που αφορούν στη διάδοση πληροφοριών αναφορικά με τη γεωργία και τις ΜΜΕ (μεταποίηση από γεωργικό σε γεωργικό προϊόν).

Στις επί τόπου επιδείξεις έμφαση θα δοθεί στην πρόληψη ή προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, στη μείωση του κόστους παραγωγής, στη μεταποίηση και εμπορία, αλλά και στην αποτελεσματική χρήση του νερού άρδευσης και της ενέργειας.

→ **Βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές** και επισκέψεις επαγγελματιών γεωργών σε άλλες γεωργικές εκμεταλλεύσεις, με στόχο την προώθηση της ανταλλαγής γνώσεων και καλών πρακτικών και την ανακάλυψη νέων τρόπων διεξαγωγής εργασιών, καθώς και την εισαγωγή καινοτομιών από άλλους «καινοτόμους» αγρότες. →